

Avtizem in sorodne motnje

Strokovni/znanstveni naslov(i):

- ženska oblika: magistrica zdravstvenih ved
- moška oblika: magister zdravstvenih ved
- okrajšava: mag. zdr. ved

Trajanje študija, 2 leti, 4 semestri

Kreditne točke: 120 ECTS

Magistrski študij na področju avtizma omogoča opolnomočenje kadra s sodobnimi znanji, ki jim bo omogočalo kakovostno delo z osebami z avtizmom. Ne gre za nova delovna mesta, temveč za nadgrajevanje znanja iz dodiplomske stopnje izobraževanja in ga potrebujejo za kakovostnejšo obravnavo oseb z avtizmom.

Otroci z avtističnimi motnjami (AM) so opredeljeni kot samostojna skupina otrok s posebnimi potrebami in so vključeni na vse ravni vzgoje in izobraževanja (VIZ). Vključitev otroka z AM v primeren program VIZ sama po sebi še ne pomeni nujno ustrezne pomoči, saj velikokrat vidimo, da pomanjkljivo znanje ali pomanjkanje izkušenj strokovnjakov otežuje kvalitetno delo z njimi. Raziskave narekujejo potrebo po dodatnem izobraževanju strokovnjakov za delo z otroki z AM. Usposabljanje strokovnjakov tako predstavlja eno izmed najbolj nujnih in prednostnih nalog v zvezi s področjem VIZ otrok z AM. Zato je pomembno, da smo odprti za nove in širše perspektive razumevanja zahtev v zvezi z otroki z AM, pri čemer je potrebno stremeti k razširitvi možnosti izobraževanja strokovnjakov za delo z njimi, kjer bodo jasno predstavljene značilnosti, norme in pričakovanja v zvezi z obravnavo skupine otrok z AM.

Študijski program bo potekal v obliki predavanj, seminarjev, skupinskega in individualnega dela, interaktivnih diskusij, uporabe primerov iz prakse in video analize, študij primerov ter predstavitev. Praktično izobraževanje študentov ni predvideno.

Za študij se predvideva 30 prostih mest na vsaki lokaciji, razpisan je tudi študij na daljavo (dodatnih 30 mest).

Lokacija študija: Maribor in Ljubljana

Temeljni cilji programa:

Študijska smer Avtizem in sorodne motnje predstavlja nadgradnjo znanja, kar pomeni, da oseba, ki konča izobraževanje na prvi stopnji iz področja pedagoških študijskih programov, socialnega dela, zdravstvenih ved in psihologije, pridobi dodatna znanja in kompetence na študijskem programu druge stopnje.

Temeljni cilj programa je oblikovanje diplomanta, skladno s pridobljenimi kompetencami v okviru študijskega programa, ki ga potrebujejo zdravstvene, socialne in druge institucije, pri čemer vsak diplomant ne bo pridobil vseh predmetno specifičnih kompetenc, temveč bodo te odvisne od posameznikovega nabora izbirnih predmetov. Študenti bodo poglobili znanje s področja zdravstvenih ved, usposobili se bodo za iskanje novih virov znanja na strokovnem in znanstvenem področju, usposobili za prevzemanje odgovornosti, za vodenje zahtevnih sistemov v zdravstvu in za razvijanje kritične refleksije ter socialnih in komunikacijskih zmožnosti za vodenje skupinskega dela.

Študentje:

- se bodo seznanili z najpogostejšimi duševnimi motnjami;
- bodo pridobili razumevanje koobolevnosti avtizma in duševnih motenj, tako v smislu epidemiologije in diagnostike, kot tudi zdravljenja;
- se bodo seznanili z mrežo pomoči tako na področju javnih inštitucij, kot tudi nevladnih organizacij;
- se bodo seznanili s pravicami oseb z duševno motnjo kot tudi s problematiko stigmatiziranja;
- bodo razumeli različne potrebe oseb s SAM tako v otroštvu, kot v odrasli dobi;
- se bodo seznanili z različnimi modeli podpore v otroštvu in odrasli dobi;
- bodo sposobni izvesti specifično oceno potreb oseb s SAM, kot tudi razviti in evalvirati plan podpore za osebe s SAM;
- se bodo seznanili z glavnimi značilnostmi odraslih oseb z avtizmom in pridobili razumevanje njihovih specifičnih potreb na področju socialnega vključevanja;
- se bodo seznanili, kako oceniti specifične potrebe odraslih z avtizmom in na tej osnovi narediti tranzicijski in akcijski načrt;
- se bodo seznanili z glavnimi izzivi, ki jih imajo odrasli z avtizmom na področju zaposlitve, bivanjskih možnosti, partnerstva in preživljanja prostega časa;
- se bodo seznanili s tveganji v smislu pravno-legalnih ravnanj;
- se bodo seznanili z možnostmi za socialno vključevanje oseb z avtizmom v Sloveniji – v smislu mreže pomoči in vloge različnih inštitucij;
- bodo pridobili razumevanje otrokovih specifičnih razvojnih potreb in znanja s področja ocenjevanja teh potreb z vidika načrtovanja zgodnje obravnave;
- se bodo seznanili z najbolj uveljavljenimi principi zgodnje obravnave in sicer na področju učenja komunikacije, modifikacije vedenja, gibalno-senzorne in senzorne integracije;
- bodo pridobili znanja o specifičnih potrebah družin in osnovnih principih pomoči in podpore.
- bodo spoznali glavne značilnosti nevrotipičnega razvoja in razvojnih motenj s poudarkom na avtizmu;
- bodo pridobili znanje o značilnosti epidemiologije razvojnih motenj, predvsem avtizma v kontekstu družbenih sprememb;
- bodo pridobili znanje o značilnostih avtizma v različnih razvojnih in kronoloških obdobjih in o značilnostih diagnostike;
- bodo spoznali organizacijo pomoči v okviru zdravstvene mreže kot tudi možnosti pomoči in podpore tem osebam v izobraževalnem procesu ter bolj učinkovitem socialnem vključevanju;
- se bodo seznanili z glavnimi smernicami v nevroznanosti s poudarkom na avtizmu in z metodologijo raziskovanja na tem področju.

Študentje bodo:

- sposobni prepoznati možnost duševne motnje pri osebah z avtizmom;
- imeli osnovno znanje o znakih, rizičnih dejavnikih, diagnostiki in zdravljenju duševnih motenj pri osebah z avtizmom;
- sposobni svetovati osebam z avtizmom in njihovim staršem glede možnosti za zdravstveno obravnavo kot tudi za podporo in pomoč s strani nevladnih organizacij;
- sposobni oceniti potrebe otrok s SAM v predšolskem in šolskem okolju in na tej osnovi narediti individualizirani načrt za podporo;

- sposobni oceniti potrebe oseb s SAM v odrasli dobi in uporabiti od oseb s SAM izhajajoče načrtovanje za podporo;
- razumeli potrebe družin, ki imajo otroke s SAM, in na tej osnovi načrtovali podporo zanje;
- sposobni prepoznati specifične potrebe odraslih z avtizmom glede njihovega socialnega vključevanja ter na tej osnovi predvideti oblike pomoči in podpore;
- sposobni narediti tranzicijski in akcijski načrt za socialno vključevanje teh oseb;
- pridobili osnovna znanja glede organizacije mreže pomoči na področju izobraževanja in socialnega varstva;
- sposobni prepoznati otrokove specifične razvojne potrebe, jih znali oceniti in na tej osnovi načrtovati program zgodnje obravnave;
- pridobili znanje o najbolj uveljavljenih principih zgodnje obravnave;
- pridobili znanje o specifičnih potrebah družin in osnovnih principih pomoči in podpore;
- pridobili znanje in razumevanje na področju problematike otrok s posebnimi potrebami, predvsem avtizmom;
- sposobni prepoznati otroke in odrasle z avtizmom, njihove specifične potrebe in na tej osnovi predvideti oblike pomoči in podpore;
- sposobni oceniti specifične potrebe otrok in odraslih z avtizmom v procesu izobraževanja in pri socialnem vključevanju;
- imeli osnovna znanja s področja diagnostike in mreže pomoči, tako znotraj zdravstva, kot tudi izobraževanja in socialne podpore;
- razumeli posebne potrebe družin z otroki in odraslimi z avtizmom.

PROJEKT ZORA IN PRIZNAVANJE ŠTUDIJSKIH OBVEZNOSTI

Študentu, ki je opravil podiplomsko funkcionalno izobraževanje na področju avtizma v okviru projekta Zora, ki je bil organiziran in izveden s strani Alma Mater, se prizna kot opravljena študijska obveznost v predloženem študijskem programu v obsegu 25 ECTS, ki lahko nadomestijo smerne oziroma izbirne predmete v 2. letniku študijskega programa. **Prošnjo za priznavanje neformalno pridobljenega znanja najdete na naslednji povezavi:** <https://www.almamater.si/priznavanje-znanj-s63?t=1>

PREDMETNIK

Študijski program Zdravstvene vede je oblikovan iz petih smeri: Javno zdravje, Zdravstvena nega, Fizioterapija, Integrativne zdravstvene vede ter Avtizem in sorodne motnje. Predmeti Raziskovanje, raziskovalne metode in statistika, Etični pristopi in komunikacijske veščine v zdravstvu, Javno zdravje, Kakovost in varnost v zdravstvu, Zdravstvena zakonodaja s poudarkom na pravicah pacientov, Preventivne metode v zdravstvu, Duševno zdravje, Zdravstvena demografija ter Pisanje znanstvenih del in kvalitativne metode raziskovanja v zdravstvu so obvezni za vse smeri, saj so vsebine teh predmetov za magistra zdravstvenih ved, ne glede na to, katero smer si izbere, nujno potrebne.

Vsebinska študija je zasnovana tako, da študent v okviru obveznih predmetov nadgradi bazična znanja s področja metod raziskovalnega dela, ki jih nato aplicira na konkretnem

primeru v okviru izbirnih predmetov (ki poglobljajo specifična znanja s posameznih področij dela) in magistrskega dela.

Predmeti novega modula Avtizem in sorodne motnje se povezujejo tudi z naslednjimi splošnimi obveznimi predmeti 1. in 2. semestra: Značilnosti avtizma in diagnostika se horizontalno povezuje z Zdravstveno demografijo in Javnim zdravstvom. Terapevtski pristopi se horizontalno povezujejo s Preventivnimi metodami v zdravstvu. Duševno zdravje oseb z avtizmom se vertikalno povezuje z Duševnim zdravjem. Socialno vključevanje oseb z avtizmom se vertikalno povezuje z Duševnim zdravjem, s Preventivnimi metodami v zdravstvu, Javnim zdravjem in Zdravstveno demografijo. Vsi predmeti v okviru modula Avtizem in sorodne motnje se povezujejo s predmetom Raziskovanje, raziskovalne metode in statistika, s Pisanjem znanstvenih del in kvalitativnimi metodami raziskovanja v zdravstvu ter Etičnimi pristopi in komunikacijskimi veščinami v zdravstvu.

PREDMETNIK - 1. Letnik

Predmet	ECTS
Skupaj na letnik	60
Skupaj za celotni študij	120
1. SEMESTER	
1 Raziskovanje, raziskovalne metode in statistika	10
2 Etični pristopi in komunikacijske veščine v zdravstvu	10
3 Javno zdravje	5
4 Kakovost in varnost v zdravstvu	5
Skupaj	30

2. SEMESTER	
5 Zdravstvena zakonodaja s poudarkom na pravicah pacientov	5
6 Preventivne metode v zdravstvu	10
7 Duševno zdravje	10
8 Zdravstvena demografija	5
Skupaj	30
Skupaj za letnik	60

PREDMETNIK - 2. Letnik

Predmet	ECTS	
3. SEMESTER		
9	Pisanje znanstvenih del in kvalitativne metode raziskovanja v zdravstvu	10
10	Obvezni predmet izbrane smeri 1	5
11	Obvezni predmet izbrane smeri 2	5
12	Izbirni predmet 1	5
13	Izbirni predmet 2	5
Skupaj		30
4. SEMESTER		
14	Izbirni predmet 3	5
15	Magistrsko delo	25
Skupaj		30

SMER Avtizem in sorodne motnje	ECTS	
1	ZNAČILNOS-TI AVTIZMA IN DIAGNOSTIKA	5
2	TERAPEVT-SKI PRISTOPI I	5

IZBIRNI PREDMETI ZA VSE SMERI

IZBIRNI PREDMETI	ECTS	
1	ZNAČILNOSTI AVTIZMA IN DIAGNOSTIKA	5
2	TERAPEVTSKI PRISTOPI I	5
3	SOCIALNO VKLJUČEVANJE OSEB Z AVTIZMOM	5
4	TERAPEVTSKI PRISTOPI II	5
5	DUŠEVNO ZDRAVJE OSEB Z AVTIZMOM	5

POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

Pogoji za vpis:

V magistrski študijski program druge stopnje Zdravstvene vede, smer Avtizem in sorodne motnje se lahko vpiše, kdor je končal:

- študijski program prve stopnje in dosegel najmanj 180 kreditnih točk po ECTS (po bolonjskem sistemu) s področja pedagoških študijskih programov, socialnega dela, zdravstvenih ved in psihologije;
- kdor je končal študijski program za pridobitev visoke strokovne ali univerzitetne izobrazbe, sprejet pred 11.6.2004, s področja pedagoških študijskih programov, socialnega dela, medicine, zdravstvenih ved in psihologije;
- kdor je končal študijski program, ki je enakovreden navedenim v prejšnjih alinejah, z drugih strokovnih področij ter opravil dodatne študijske obveznosti v obsegu 10-20 ECTS. Dodatne študijske obveznosti študent opravi pred vpisom na predloženi študijski program, manjkajoče predmete pa mu določi Komisija za študijske zadeve po predložitvi vloge.

Merila za izbiro ob omejitvi vpisa:

Določite merila za izbiro ob omejitvi vpisa:

V primeru omejitve vpisa bodo kandidati izbrani glede na doseženo oceno diplomskega dela (20%) in glede na povprečno oceno študija (80%).

Pogoji za napredovanje po programu:

Študent napreduje v 2. letnik, če z opravljenimi obveznostmi 1. letnika zbere najmanj 40 ECTS. Študent, ki ni opravil vseh obveznosti, določenih s študijskim programom, lahko v času študija enkrat ponavlja letnik, v kolikor je **opravil vsaj polovico obveznosti potrebnih za napredovanje v višji letnik.**

Če študent ne zbere 40 ECTS, lahko napreduje izjemoma, če upravičene razloge izkaže z dokazili. O tovrstnem napredovanju odloča Komisija za študijske zadeve.

Merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program

Priznavanje poteka v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo (Zakon o visokem šolstvu, Ur. l. RS, št. 75/16, Merila za prehode med študijskimi programi, Ur. l. RS, št. 95/10 in 17/11) in s pravilniki Alma Mater Europaea – ECM, ki urejajo priznavanje formalno ali neformalno pridobljenega znanja. Postopek priznavanja se konča z odločbo.

Študentom se v procesu izobraževanja na podiplomskem študiju prizna izpolnjevanje obveznosti na osnovi predloženih listin tudi iz naslova neformalnega izobraževanja oz. opravljenega strokovnega dela (projekt, elaborat, objave in druga avtorska dela).

Pri vrednotenju zahtevnosti predhodno pridobljenega znanja se uporabi evropski in nacionalni kvalifikacijski okvir in sicer se vsebine priznavajo tako, da se zagotovi s študijskim programom predpisan kompetenčni profil diplomanta.

Študentu se lahko na osnovi izkazane bibliografije prizna kot opravljena študijska obveznost v študijskem programu v obsegu do 10 ECTS, ki lahko nadomestijo izbirne predmete v 2. letniku študijskega programa. Študent lahko zaprosi za preverjanje in ocenjevanje znanja predmeta, če je znanja pridobil s samoizobraževanjem, z izkustvenim učenjem ali z neformalnim izobraževanjem.

Študentu, ki je opravil podiplomsko funkcionalno izobraževanje na področju avtizma v okviru zgoraj opisanega projekta Zora, se prizna kot opravljena študijska obveznost v predloženem študijskem programu v obsegu 25 ECTS, ki lahko nadomestijo smerne oziroma izbirne predmete v 2. letniku študijskega programa.

Pogoji za prehode med študijskimi programi

Za prehod med študijskimi programi se šteje prenehanje študentovega izobraževanja na prvem študijskem programu, iz katerega študent prehaja, in nadaljevanje študija na drugem študijskem programu, v katerega študent prehaja. Pri prehodu se upošteva primerljivost študijskih programov in opravljene študijske obveznosti študenta v prvem študijskem programu.

Prehodi so urejeni z Merili za prehode med študijskimi programi (NAKVIS) in ZViS ter drugimi predpisi:

- iz študijskih programov za pridobitev univerzitetne izobrazbe, sprejetih pred 11.6.2004, z ustreznih strokovnih področij; tem kandidatom se ob vpisu v magistrski študijski program priznajo primerljive študijske obveznosti,
- iz specialističnih študijskih programov z ustreznih področij; tem kandidatom se ob vpisu v magistrski študijski program priznajo primerljive študijske obveznosti,
- študentom drugih univerzitetnih ali visokošolskih strokovnih študijskih programov, ki izpolnjujejo pogoje za vpis v novi študijski program, se določijo manjkajoče obveznosti, ki jih morajo opraviti, če želijo dokončati študij.

Prehodi med magistrskimi študijskimi programi druge stopnje so mogoči znotraj drugih programov druge stopnje drugih fakultet, skladno z ZViS, Merili za prehode med študijskimi programi in drugimi predpisi. V 2. letnik magistrskega študijskega se po Merilih za prehode lahko vpiše študent sorodnega magistrskega študijskega programa 2. stopnje, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- študent izpolnjuje pogoje za vpis v 2. letnik magistrskega študijskega programa Zdravstvene vede,
- študijski program, iz katerega študent prehaja, ob zaključku študija zagotavlja pridobitev primerljivih kompetenc kot magistrski študijski program Zdravstvene vede in
- so izpolnjeni drugi kriteriji v skladu z Merili za prehode med študijskimi programi (primerljiv predmetnik študijskega programa v vsaj 50% kreditnih točk po ECTS, opravljene obveznosti študenta).